Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (drugi senat)

z dne 1. marca 2012*

„Direktivi 91/439/EGS in 2006/126/ES — Vzajemno priznavanje vozniških dovoljenj — Zavrnitev države članice, da osebi, ki ne izpolnjuje pogojev glede telesne in duševne zmožnosti za vožnjo v skladu z ureditvijo te države članice, prizna veljavnost vozniškega dovoljenja, ki ga je izdala druga država članica“

V zadevi C-467/10,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Landgericht Gießen (Nemčija) s sklepom z dne 21. septembra 2010, ki je prispel na Sodišče 28. septembra 2010, v kazenskem postopku zoper

Barisa Akyüza,

SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi J. N. Cunha Rodrigues, predsednik senata, U. Lõhmus, A. Rosas (poročevalec), A. Ó Caoimh in A. Arabadžiev, sodniki,

generalna pravobranilka: V. Trstenjak,

sodni tajnik: K. Malacek, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 26. oktobra 2011,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

— za B. Akyüza J. Häller, odvetnik,

— za nemško vlado T. Henze in N. Graf Vitzthum, zastopnika,

— za italijansko vlado G. Palmieri, zastopnica, skupaj s S. Varonejem, avvocato dello Stato,

— za Evropsko komisijo G. Braun in N. Yerrell, zastopnika,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalne pravobranilke, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

* Jezik postopka: nemščina.

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago členov 1(2) ter 8(2) in (4) Direktive Sveta 91/439/EGS z dne 29. julija 1991 o vozniških dovoljenjih (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 7, zvezek 1, str. 317) ter členov 2(1) in 11(4) Direktive 2006/126/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. decembra 2006 o vozniških dovoljenjih (UL L 403, str. 18).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru kazenskega postopka zoper B. Akyüza, nemškega državljana, ker je 5. decembra 2008 in 1. marca 2009 na ozemlju Nemčije vozil motorna vozila, ne da bi imel za to zahtevano vozniško dovoljenje.

Pravni okvir

Ureditev Unije

Direktiva 91/439

3 V prvi uvodni izjavi Direktive 91/439 je navedeno:

„ker je za namene skupne prometne politike in kot prispevek za izboljšanje varnosti v cestnem prometu, kot tudi za olajšanje gibanja oseb, ki se nastanijo v drugi državi članici, kot pa so opravile vozniški izpit, zaželeno, da bi obstajal vzorec nacionalnega vozniškega dovoljenja Skupnosti, ki bi bil v državah članicah vzajemno priznan brez kakršnekoli obveznosti zamenjave vozniških dovoljenj“.

4 Na podlagi četrte uvodne izjave te direktive je treba zaradi prometne varnosti določiti minimalne pogoje za izdajo vozniškega dovoljenja.

5 V skladu s členom 1(2) navedene direktive se „[v]ozniška dovoljenja, ki jih izdajo države članice, […] vzajemno priznavajo“.

6 Člen 7(1) Direktive 91/439 določa:

„1. Vozniška dovoljenja se poleg tega izdajajo samo tistim kandidatom:

a) ki so opravili preizkus spretnosti in vedenja v prometu in teoretični preizkus ter izpolnjujejo zdravniške standarde v skladu z določbami iz Prilog II in III;

b) ki imajo običajno prebivališče na ozemlju države članice, ki izda dovoljenje, ali ki lahko predložijo dokazilo, da na ozemlju države članice študirajo že najmanj šest mesecev.“

7 Člen 8(2) in (4) te direktive določa:

„2. Ob upoštevanju načela teritorialnosti kazenskega in policijskega prava lahko država članica, v kateri ima imetnik vozniškega dovoljenja druge države članice običajno prebivališče, uporabi svoje nacionalne predpise o omejitvi, začasnem odvzemu, odvzemu ali preklicu pravice do vožnje in, če je potrebno, v ta namen zamenja dovoljenje.

[…]

4. Država članica lahko zavrne priznanje kakršnegakoli vozniškega dovoljenja, ki ga je izdala druga država članica, osebi, za katero na njenem ozemlju velja eden izmed ukrepov, omenjenih v odstavku 2.

Prav tako lahko država članica zavrne izdajo vozniškega dovoljenja kandidatu, za katerega taki ukrepi veljajo v kakšni drugi državi članici.“

Direktiva 2006/126

8 Člen 2(1) Direktive 2006/126 določa, da se „[v]ozniška dovoljenja, ki jih izdajajo države članice, […] vzajemno priznavajo“.

9 Člen 7(1) in (5) navedene direktive določa:

„1. Vozniška dovoljenja se izdajo samo tistim kandidatom:

a) ki so opravili preizkus spretnosti in ravnanja ter teoretični preizkus in ki izpolnjujejo zdravniške standarde v skladu z določbami prilog II in III;

[…]

e) ki imajo svoje običajno prebivališče na ozemlju države članice, ki je izdala dovoljenje, ali lahko predložijo dokaze, da tam študirajo že vsaj šest mesecev.

[…]

5. […]

Brez poseganja v člen 2 država članica pri izdajanju dovoljenja ravna z vso potrebno skrbnostjo za zagotovitev, da oseba izpolnjuje zahteve, določene v odstavku 1, in uporablja nacionalne predpise o razveljavitvi ali odvzemu pravice do vožnje, če se ugotovi, da je bilo dovoljenje izdano, ne da bi bile izpolnjene zahteve.“

10 Člen 11(4) Direktive 2006/126 določa:

„Država članica zavrne izdajo vozniškega dovoljenja prosilcu, čigar vozniško dovoljenje je omejeno, začasno odvzeto ali odvzeto v drugi državi članici.

Država članica zavrne priznanje veljavnosti vsakega vozniškega dovoljenja, ki ga je izdala druga država članica osebi, čigar vozniško dovoljenje je na ozemlju prve države članice omejeno, začasno odvzeto ali odvzeto.

Država članica lahko zavrne tudi izdajo vozniškega dovoljenja prosilcu, čigar dovoljenje je bilo v drugi državi članici razveljavljeno.“

11 Člen 16(1) in (2) navedene direktive določa:

„Države članice sprejmejo in objavijo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s členom 1(1), členom 3, členom 4(1), (2), (3) in (4)(b) do (k), členom 6(1), (2)(a), (c), (d) in (e), členom 7(1)(b), (c) in (d), (2), (3) in (5), členom 8, členom 10, členom 13, členom 14, členom 15 ter s točko 2 Priloge I, točko 5.2 Priloge II glede kategorij A1, A2 in A ter prilog IV, V in VI, najpozneje do 19. januarja 2011. Komisiji nemudoma sporočijo besedila teh predpisov.

2. Države članice te predpise uporabljajo od 19. januarja 2013.“

12 Člen 17, prvi odstavek, te direktive določa:

„Direktiva 91/439/EGS se razveljavi z učinkom od 19. januarja 2013, ne da bi to posegalo v obveznosti držav članic v zvezi z roki iz dela B Priloge V [Priloge VII] za prenos omenjene direktive v nacionalno pravo.“

13 Člen 18 Direktive 2006/126 določa:

„Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 2(1), člen 5, člen 6(2)(b), člen 7(1)(a), člen 9, člen 11(1), (3), (4), (5) in (6), člen 12 in priloge I, II in III se uporabljajo od 19. januarja 2009.“

Nacionalna ureditev

14 Člen 28(1), (4) in (5) uredbe o dovolitvi udeležbe osebam v cestnem prometu (uredba o vozniškem dovoljenju) (Verordnung über die Zulassung von Personen zum Straßenverkehr (Fahrerlaubnis-Verordnung)) z dne 18. avgusta 1998 (BGBl.1998 I, str. 2214) je v različici, ki je veljala do 15. januarja 2009 (v nadaljevanju: FeV), določal:

„(1) Imetnikom veljavnega vozniškega dovoljenja [Evropske unije] ali [Evropskega gospodarskega prostora (EGP)], ki imajo običajno prebivališče v smislu člena 7(1) ali (2) v Nemčiji, je v tej državi dovoljena – s pridržkom glede omejitev iz odstavkov od 2 do 4 – vožnja motornih vozil v okviru pravic, ki jih imajo. Pogoji glede tujih vozniških dovoljenj se spoštujejo tudi v Nemčiji. Če ni določeno drugače, se za ta vozniška dovoljenja uporabljajo določbe te uredbe.

[…]

(4) Pravice iz odstavka 1 ne veljajo za imetnike vozniškega dovoljenja [Unije] ali EGP,

1. ki posedujejo začasno vozniško dovoljenje bodisi zaradi učenja vožnje bodisi kakršnegakoli drugega razloga,

2. ki so imeli ob izdaji vozniškega dovoljenja običajno prebivališče v Nemčiji, razen če so vozniško dovoljenje pridobili kot študenti ali učenci v smislu člena 7(2) v obdobju najmanj šestmesečnega bivanja,

3. ki jim je sodišče v Nemčiji izdalo ukrep začasnega ali dokončnega odvzema vozniškega dovoljenja ali jim je upravni organ izdal takoj izvršljivi ali pravnomočni ukrep odvzema, ki jim je bilo vozniško dovoljenje zavrnjeno s pravnomočno odločbo ali ki jim vozniško dovoljenje ni bilo odvzeto zgolj zato, ker so se mu medtem odrekli,

4. ki se jim na podlagi pravnomočne sodne odločbe vozniško dovoljenje ne sme izdati ali

5. dokler zanje v Nemčiji, v državi, ki je vozniško dovoljenje izdala, ali v državi, v kateri imajo običajno prebivališče, velja prepoved vožnje ali jim je bilo vozniško dovoljenje na podlagi člena 94 nemškega zakonika o kazenskem postopku zaseženo ali vzeto v hrambo.

(5) Pravica do uporabe vozniškega dovoljenja [Unije] ali EGP v Nemčiji po izdaji odločbe iz odstavka 4, točki 3 in 4, se dodeli na prošnjo, če ni več razlogov, ki so upravičevali odvzem ali prepoved uveljavljanja pravice do vožnje. Smiselno se uporablja člen 20(1) in (3) [FeV].“

15 Namen člena 28(1), (4) in (5) FeV v različici, ki izhaja iz uredbe z dne 7. januarja 2009 (BGBl. 2009 I, str. 29), je prenos člena 11(4) Direktive 2006/126 v nemško pravo. Odstavka 4 in 5 tega člena določata:

„(4) Pravice iz odstavka 1 ne veljajo za imetnike vozniškega dovoljenja [Unije] ali EGP,

[…]

2. ki so imeli glede na podatke iz vozniškega dovoljenja ali nesporne informacije, ki izvirajo iz države članice izdajateljice, ob izdaji vozniškega dovoljenja običajno prebivališče v Nemčiji, razen če so pridobili vozniško dovoljenje kot študenti ali dijaki v smislu člena 7(2) v obdobju najmanj šestmesečnega prebivanja,

3. ki jim je sodišče v Nemčiji izdalo ukrep začasnega ali dokončnega odvzema vozniškega dovoljenja ali jim je upravni organ izdal takoj izvršljivi ali pravnomočni ukrep odvzema, ki jim je bilo vozniško dovoljenje zavrnjeno s pravnomočno odločbo ali ki jim vozniško dovoljenje ni bilo odvzeto zgolj zato, ker so se mu medtem odrekli,

[…]

V primerih iz prvega stavka, točki 2 in 3, lahko pristojni organ izda ugotovitveno upravno odločbo, da zainteresirana oseba nima pravice do vožnje. Prvi stavek, točki 3 in 4, se uporablja samo, če so v tem stavku navedeni ukrepi vpisani v centralni prometni register in niso izbrisani na podlagi člena 29 zakona o cestnem prometu (Straßenverkehrgesetz).

(5) Pravica do uporabe vozniškega dovoljenja [Unije] ali EGP v Nemčiji po izdaji odločbe iz odstavka 4, točki 3 in 4, se dodeli na prošnjo, če ni več razlogov, ki so upravičevali odvzem ali prepoved uveljavljanja pravice do vožnje. Smiselno se uporabljata tretji stavek četrtega odstavka in člen 20(1) in (5).“

16 Člen 21(1), točka 1, zakona o cestnem prometu določa:

„(1) Z zaporno kaznijo do enega leta ali denarno kaznijo se kaznuje, kdor

1. vozi motorno vozilo, ne da bi za to imel zahtevano vozniško dovoljenje

[…].“

Dejansko stanje v postopku v glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

17 B. Akyüz, rojen leta 1989, je bil med letoma 2004 in 2008 večkrat kazensko obsojen, med drugim zaradi telesne poškodbe, vožnje brez vozniškega dovoljenja, organiziranega hudega izsiljevanja ter grožnje in razžalitve.

18 B. Akyüz je 4. marca 2008 pri Landrat des Wetteraukreises (načelnik okrožja Wetterau, v nadaljevanju: Landrat) zaprosil za izdajo vozniškega dovoljenja kategorije B. Landrat je z dopisom z dne 12. junija 2008 kot pogoj za izdajo vozniškega dovoljenja določil predložitev medicinsko-psihološkega izvedenskega mnenja v prid prosilcu. Ta je zahtevani pregled opravil. Izvedenec, ki je pregledal B. Akyüza, je v izvedenskem mnenju z dne 8. septembra 2008 ugotovil, da zainteresirana oseba ne izpolnjuje pogojev glede telesne in duševne zmožnosti za varno vožnjo motornega vozila skupine 1 (razredi B, L, M, S) v cestnem prometu. Po mnenju tega izvedenca so pri prosilcu obstajali znaki potencialne visoke stopnje agresivnosti.

19 S pravnomočno odločbo z dne 10. septembra 2008 je Landrat zavrnil vlogo za izdajo vozniškega dovoljenja, ker B. Akyüz ni izpolnjeval pogojev glede telesne in duševne zmožnosti za varno vožnjo motornega vozila.

20 B. Akyüzu je bilo 24. novembra 2008 v Děčínu (Češka republika) izdano vozniško dovoljenje za motorna vozila razreda B. Na podlagi sporočila nemškega veleposlaništva v Pragi niti pristojni organ za tujce niti policija v Děčínu ne moreta ugotoviti, ali je B. Akyüz tistega dne prebival v Češki republiki. Kot izhaja iz elektronskega sporočila veleposlaništva z dne 6. oktobra 2009, ima organ za tujce samo prijavo za obdobje od 1. junija do 1. decembra 2009. B. Akyüzu naj bi bilo češko vozniško dovoljenje izdano v Děčínu 8. junija 2009. Kot je razvidno iz fotokopije navedenega vozniškega dovoljenja, pa je bilo to prvič izdano 24. novembra 2008.

21 Nemški organi so ugotovili, da je B. Akyüz v Nemčiji vozil motorna vozila 5. decembra 2008 in 1. marca 2009.

22 Amtsgericht Friedberg je kot Jugendschöffengericht (porotno sodišče za mladoletnike) s sodbo z dne 17. decembra 2009 B. Akyüza spoznalo za krivega vožnje brez vozniškega dovoljenja v teh dveh primerih.

23 B. Akyüz je zoper to sodbo vložil pritožbo pri Landgericht Gießen.

24 Ker je Landgericht Gießen dvomilo predvsem glede vprašanja, ali morajo nemški organi priznati vozniško dovoljenje, ki so ga B. Akyüzu izdali pristojni češki organi, medtem ko mu organi Zvezne republike Nemčije dovoljenja niso odvzeli, ampak mu je bila izdaja dovoljenja v tej državi članici le zavrnjena, je prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„Ali je treba

a) člen 1(2) v povezavi s členom 8(2) in (4) Direktive 91/439 […]

b) člen 2(1) v povezavi s členom 11(4) Direktive 2006/126 […]

razlagati tako,

1. da državi članici (državi članici gostiteljici) preprečuje, da na svojem ozemlju zavrne priznanje vozniškega dovoljenja, ki ga je izdala druga država članica (država članica izdajateljica), če je pred pridobitvijo vozniškega dovoljenja v državi članici izdajateljici prišlo do zavrnitve izdaje vozniškega dovoljenja v državi članici gostiteljici, ker niso bili izpolnjeni pogoji glede telesne in duševne zmožnosti za varno vožnjo motornega vozila;

2. če je odgovor na navedeno vprašanje pritrdilen: da državi članici (državi članici gostiteljici) preprečuje, da na svojem ozemlju zavrne priznanje vozniškega dovoljenja, ki ga je izdala druga država članica (država članica izdajateljica), če je pred pridobitvijo vozniškega dovoljenja v državi članici izdajateljici prišlo do zavrnitve izdaje vozniškega dovoljenja v državi članici gostiteljici, ker niso bili izpolnjeni pogoji glede telesne in duševne zmožnosti za varno vožnjo motornega vozila *in* je bila na podlagi podatkov iz vozniškega dovoljenja, drugih nespornih informacij s strani države članice izdajateljice ali drugih nespornih dejstev, zlasti morebitnih navedb samega imetnika vozniškega dovoljenja ali drugih gotovih spoznanj države članice gostiteljice, ugotovljena kršitev pravila o običajnem prebivališču iz člena 7(1)(b) Direktive 91/439 […] oziroma člena 7(1)(e) Direktive 2006/126 […]

— če druga nesporna dejstva, zlasti morebitne navedbe imetnika vozniškega dovoljenja samega ali druga gotova spoznanja države članice gostiteljice, ne zadoščajo: ali informacije izvirajo iz države članice izdajateljice v smislu sodne prakse Sodišča tudi

takrat, kadar jih ta država članica ni posredovala neposredno, temveč samo posredno v obliki sporočila tretjih oseb, ki se opirajo na take informacije, zlasti veleposlaništva države članice gostiteljice v državi članici izdajateljici;

3. da državi članici (državi članici gostiteljici) preprečuje, da na svojem ozemlju zavrne priznanje vozniškega dovoljenja, ki ga je izdala druga država članica (država članica izdajateljica), če so bili sicer izpolnjeni formalni pogoji za pridobitev vozniškega dovoljenja v državi članici izdajateljici, vendar je bilo ugotovljeno, da je zadevno prebivanje namenjeno izključno pridobitvi vozniškega dovoljenja in nima nobenega drugega namena, ki bi bil varovan s pravom Evropske unije, zlasti s temeljnimi svoboščinami, določenimi v PDEU in Listini Evropske unije o temeljnih pravicah ter Evropski konvenciji o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (turizem zaradi pridobitve vozniškega dovoljenja)?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Uvodne ugotovitve

25 Najprej je treba ugotoviti, da se postavljena vprašanja predložitvenega sodišča nanašajo na razlago upoštevnih določb Direktive 91/439 in Direktive 2006/126, s katero je bila prva razveljavljena in nadomeščena.

26 Tako je treba ugotoviti, koliko se za dejansko stanje v postopku v glavni stvari uporabljajo določbe teh direktiv.

27 Nemška vlada meni, da se za ta spor uporabljajo samo določbe Direktive 91/439. Iz vozniškega dovoljenja, ki ga je B. Akyüz pridobil v Češki republiki, naj bi namreč izhajalo, da je bilo izdano 24. novembra 2008. V skladu s členom 18, drugi odstavek, Direktive 2006/126 pa naj bi se njen člen 11(4) uporabljal od 19. januarja 2009, torej po izdaji navedenega dovoljenja. Komisija v nasprotju s tem meni, da se glede vožnje, ki jo je 1. marca 2009 B. Akyüz opravil v Nemčiji, uporabljajo določbe Direktive 2006/126.

28 Na eni strani je iz spisa, s katerim razpolaga Sodišče, razvidno, da so bile vožnje, ki jih je B. Akyüz opravil v Nemčiji in so razlog za spor v glavni stvari, opravljene 5. decembra 2008 in 1. marca 2009.

29 Na drugi strani je treba spomniti, da čeprav je v predložitveni odločbi kot datum, ko je bilo B. Akyüzu izdano češko vozniško dovoljenje, naveden tudi 8. junij 2009, iz nje izhaja, da je iz fotokopije tega vozniškega dovoljenja razvidno, da je bilo to prvič izdano 24. novembra 2008.

30 Navedeno vozniško dovoljenje naj bi pristojni češki organi B. Akyüzu izdali 24. novembra 2008, kar mora preveriti predložitveno sodišče. Če bi bilo to dovoljenje izdano šele 8. junija 2009, B. Akyüz ne bi imel češkega vozniškega dovoljenja v obdobju, ko sta bili opravljeni vožnji, ki sta razlog za spor v glavni stvari, in vprašanje priznanja dovoljenja, ki bi bilo izdano šele po teh vožnjah, v okviru te zadeve ne bi bilo pomembno.

31 Čeprav bo Direktiva 91/439 razveljavljena šele z 19. januarjem 2013, se v skladu s členom 18, drugi odstavek, Direktive 2006/126 od 19. januarja 2009 uporabljata njena člena 2(11) in 11(4).

32 Ugotoviti je treba, da člen 2(1) Direktive 2006/123 določa, da se vozniška dovoljenja, ki jih izdajajo države članice, vzajemno priznavajo. Vendar člen 11(4), drugi pododstavek, te direktive določa, da država članica zavrne priznanje veljavnosti vsakega vozniškega dovoljenja, ki ga je izdala druga država članica osebi, katere vozniško dovoljenje je na ozemlju prve države članice omejeno, začasno odvzeto ali odvzeto, in to ne glede na to, ali je bilo izdano pred datumom, ko se je začela uporabljati ta določba.

33 Iz tega izhaja, da se navedene določbe glede druge vožnje, ki je predmet spora v glavni stvari, to je vožnje, ki jo je B. Akyüz opravil 1. marca 2009, uporabljajo *ratione temporis*.

34 Vprašanja predložitvenega sodišča je tako treba preizkusiti ob upoštevanju členov 1(2) ter 8(2) in (4) Direktive 91/439 in členov 2(1) in 11(4) Direktive 2006/126.

Prvo vprašanje

35 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba določbe členov 1(2) ter 8(2) in (4) Direktive 91/439 ter členov 2(1) in 11(4) Direktive 2006/126 razlagati tako, da nasprotujejo ureditvi države članice gostiteljice, ki tej omogoča, da na svojem ozemlju zavrne priznanje vozniškega dovoljenja, ki ga je izdala druga država članica, če za imetnika vozniškega dovoljenja v tej državi članici gostiteljici ni veljal noben ukrep v smislu člena 8(4) Direktive 91/439 ali člena 11(4), drugi pododstavek, Direktive 2006/126, ampak mu je zadnjenavedena država zavrnila izdajo prvega vozniškega dovoljenja, ker ni izpolnjeval pogojev glede telesne in duševne zmožnosti za varno vožnjo motornega vozila v skladu z ureditvijo te države članice.

36 Nemška vlada meni, da če je bila prosilcu izdaja prvega vozniškega dovoljenja zavrnjena, ker ni izpolnjeval pogojev glede telesne in duševne zmožnosti, ki se zahtevajo za varno vožnjo vozila, bi to, da se mu dovoli udeležba v cestnem prometu, pomenilo vsaj tako nevarnost kot to, da se taka udeležba dovoli osebam, ki jim je bilo vozniško dovoljenje odvzeto iz podobnih razlogov. Ta vlada meni, da bi bilo treba pojem „odvzem“ razlagati široko, tako da bi zajemal tudi prvotno zavrnitev izdaje vozniškega dovoljenja.

37 Navedena vlada zatrjuje tudi, da je treba upoštevati nekatere temeljne pravice voznikov, kot so pravica do življenja, pravica do osebne celovitosti in lastninska pravica, ki so določene v členih 2, 3 in 17 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, s katerimi morajo biti temeljne svoboščine združljive in ki naj bi državam članicam nalagale, da na svojem ozemlju ne dovolijo vožnje vozniku, za katerega se z gotovostjo ve, da predstavlja veliko nevarnost za druge voznike.

38 Komisija dodaja, da morajo biti osebe, ki jim je bila izdaja prvega vozniškega dovoljenja zavrnjena iz razlogov, iz katerih bi, če bi šlo za prej izdano vozniško dovoljenje, to bilo omejeno, začasno odvzeto, odvzeto ali preklicano, obravnavane enako kot v zgoraj navedenih primerih. Poleg tega naj ta okoliščina ne bi bila razlog, iz katerega bi bila navedena oseba privilegirano obravnavana glede ukrepov, ki veljajo za njeno prebivališče, ali iz katerega državam članicam ne bi bilo dovoljeno oziroma ne bi bile zavezane uporabiti omejevalnih ukrepov, ki so predvideni za primere, v katerih so izpolnjeni pogoji za njihovo izvedbo.

39 Italijanska vlada v nasprotju s tem poudarja, da se predložitveno sodišče v prvem vprašanju ne sklicuje na merilo „običajnega prebivališča“. Čeprav ta vlada upa na evolutivno razlago pravnih pravil Unije, v skladu s katero bo dovoljena zavrnitev priznanja dovoljenja, izdanega v takih okoliščinah, kot so te v postopku v glavni stvari, sklepa, da določbe členov 1(2) in 8(2) in (4) Direktive 91/439 ter členov 2(1) in 11(4) Direktive 2006/126 ne dovoljujejo take zavrnitve.

40 V zvezi s tem je treba opozoriti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča člen 1(2) Direktive 91/439 določa vzajemno priznavanje vozniških dovoljenj, ki so jih izdale države članice, brez kakršnihkoli formalnosti. Ta določba jim nalaga jasno in natančno obveznost, ki ne dopušča proste presoje glede ukrepov, ki jih je treba sprejeti za uskladitev z njo (glej zlasti sodbi z dne 19. februarja 2009 v zadevi Schwarz, C-321/07, ZOdl., str. I-1113, točka 75, in z dne 19. maja 2011 v zadevi Grasser, C-184/10, ZOdl., str. I-4057, točka 19). Ugotoviti je treba, da velja enako glede člena 2(1) Direktive 2006/126, katerega besedilo je enako besedilu člena 1(2) Direktive 91/439.

41 Država članica izdajateljica mora preveriti, ali so izpolnjene minimalne zahteve prava Unije, zlasti v zvezi s prebivališčem in sposobnostjo za vožnjo, določene v členu 7(1) Direktive 91/439, in ali je torej izdaja vozniškega dovoljenja upravičena (glej zgoraj navedeni sodbi Schwarz, točka 76, in Grasser, točka 20).

42 Če so torej organi države članice izdali vozniško dovoljenje v skladu s členom 1(1) Direktive 91/439, druge države članice niso upravičene preveriti, ali so bili izpolnjeni pogoji za izdajo, ki jih določa ta direktiva. Dejstvo, da ima nekdo vozniško dovoljenje, ki ga je izdala država članica, je namreč treba šteti za dokaz, da je imetnik tega dovoljenja na dan, ko mu je bilo izdano, izpolnjeval navedene pogoje (glej zlasti zgoraj navedeni sodbi Schwarz, točka 77, in Grasser, točka 21).

43 Člen 8(2) in (4) Direktive 91/439 državam članicam vseeno omogoča, da v nekaterih okoliščinah in zlasti zaradi varnosti cestnega prometa, kot je razvidno iz zadnje uvodne izjave Direktive 91/439, za imetnike vozniškega dovoljenja, ki imajo običajno prebivališče na njihovem ozemlju, uporabijo nacionalne predpise glede omejitve, začasnega odvzema, odvzema in preklica vozniških dovoljenj (zgoraj navedena soba Schwarz, točka 79).

44 S členom 8(4), prvi pododstavek, Direktive 91/439 je tako državi članici dovoljeno, da zavrne priznanje veljavnosti vozniškega dovoljenja, ki ga je v drugi državi članici pridobila oseba, za katero v prvi državi članici velja ukrep o omejitvi, začasnem odvzemu, odvzemu ali preklicu dovoljenja. Člen 11(4), drugi pododstavek, Direktive 2006/126 določa, da država članica zavrne priznanje veljavnosti vsakega vozniškega dovoljenja, ki ga je izdala druga država članica osebi, katere vozniško dovoljenje je bilo na ozemlju prve države članice omejeno, začasno odvzeto ali odvzeto.

45 Vendar je Sodišče večkrat opozorilo, da pomeni možnost iz člena 8(4) Direktive 91/439 izjemo od splošnega načela vzajemnega priznavanja vozniških dovoljenj in jo je zato treba razlagati strogo (glej zlasti sodbo z dne 20. novembra 2008 v zadevi Weber, C-1/07, ZOdl., str. I-8571, točka 29; zgoraj navedeno sodbo Schwarz, točka 84, in sklep z dne 2. decembra 2010 v zadevi Scheffler, C-334/09, ZOdl., str. I-12379, točka 63).

46 Izjem od obveznosti priznanja vozniških dovoljenj, izdanih v državah članicah, brez formalnosti, s katerimi je to načelo usklajeno z načelom varnosti v cestnem prometu, namreč ni mogoče razlagati široko, ne da bi se izničilo bistvo načela vzajemnega priznavanja vozniških dovoljenj, izdanih v državah članicah v skladu z Direktivo 91/439 (glej v tem smislu sklep z dne 9. julija 2009 v zadevi Wierer, C-445/08, točka 52, in zgoraj navedeni sklep Scheffler, točka 63).

47 V obravnavani zadevi je treba ugotoviti, da zavrnitev izdaje prvega vozniškega dovoljenja ni med primeri, zaradi katerih lahko država članica zavrne priznanje vozniškega dovoljenja, ki ga je izdala druga država članica v skladu s členoma 8(4) Direktive 91/439 in 11(4), drugi pododstavek, Direktive 2006/126.

48 Poudariti je treba, da je nemška vlada med obravnavo v bistvu zatrjevala, da če zavrnitev izdaje prvega vozniškega dovoljenja v državi članici temelji na resni nezmožnosti, ki v Direktivi 91/439 ni upoštevana, kot je potencialna visoka stopnja agresivnosti prosilca, ta država članica ni zavezana priznati vozniškega dovoljenja, ki je bilo zadevni osebi v drugi državi članici izdano pozneje.

49 Dalje, zato da bi bilo mogoče priznati vozniško dovoljenje, ki ga je izdala druga država članica po zavrnitvi izdaje prvega vozniškega dovoljenja na ozemlju države članice gostiteljice, mora po mnenju te vlade država članica gostiteljica, preden druga država članica izda vozniško dovoljenje zadevni osebi, to drugo državo članico seznaniti z razlogi za zavrnitev izdaje, ta pa mora preveriti, ali ti razlogi še obstajajo.

50 Te utemeljitve ni mogoče sprejeti.

51 Najprej je treba ugotoviti, da čeprav lahko zavrnitev izdaje prvega vozniškega dovoljenja zagotovo delno temelji na vedenju prosilca, taka zavrnitev v okviru upravnega postopka v nasprotju s primeri iz člena 8(2) in (4) Direktive 91/439 in člena 11(4), drugi pododstavek, Direktive 2006/126 ne more biti sankcija za prosilčevo kršitev.

52 Poleg tega je treba ugotoviti, da je mogoče izdajo prvega vozniškega dovoljenja zavrniti iz drugih razlogov kot tistih, na katerih temelji omejitev, začasni odvzem, odvzem ali preklic vozniškega dovoljenja.

53 V zvezi s tem iz četrte uvodne izjave Direktive 91/439 in osme uvodne izjave Direktive 2006/126 izhaja, da ti direktivi določata le minimalno uskladitev nacionalnih predpisov v zvezi s pogoji, pod katerimi je mogoče izdati vozniško dovoljenje. Države članice lahko tako na tem področju ohranijo ali sprejmejo strožje predpise.

54 Sodišče je v zvezi s pogoji glede telesne in duševne zmožnosti za vožnjo poudarilo, da to, da lahko država članica v skladu s točko 5 Priloge III k Direktivi 91/439 za vsako izdajo vozniškega dovoljenja zahteva strožji zdravniški pregled, kot je določen v navedeni prilogi, ne vpliva na obveznost te države članice, da prizna vozniška dovoljenja, izdana v drugih državah članicah v skladu s to direktivo (glej sodbo z dne 26. junija 2008 v združenih zadevah Wiedemann in Funk, C-329/06 in C-343/06, ZOdl., str. I-4635, točka 53).

55 Na eni strani je treba ugotoviti, da bi bilo treba v primeru rešitve, ki jo predlaga nemška vlada, preučiti razloge, ki v Direktivi 91/439 ali Direktivi 2006/126 niso upoštevani in na katere se sklicuje država članica pri zavrnitvi izdaje vozniškega dovoljenja, da bi se določili tisti, iz katerih bi država članica lahko zavrnila priznanje vozniškega dovoljenja, ki je bilo pozneje izdano v drugi državi članici. Možnost države članice, da zavrne priznanje vozniškega dovoljenja, ki ga je izdala druga država članica, naj bi bila tako odvisna tudi od resnosti razloga, ki v Direktivi 91/439 ali Direktivi 2006/126 ni upoštevan in na podlagi katerega je bila izdaja prvega vozniškega dovoljenja v prvi državi članici zavrnjena. Ker v direktivah 91/439 in 2006/126 glede tega ni nič navedeno, ta možnost ni predvidena.

56 Na drugi strani bi možnost države članice gostiteljice, da zavrne priznanje vozniškega dovoljenja, ki ga je izdala druga država članica, ker je bila imetniku tega dovoljenja izdaja prvega vozniškega dovoljenja v prvi državi članici zavrnjena in ker država članica izdajateljica ni preverila, ali razlogi, iz katerih je bila izdaja zavrnjena, še obstajajo, povzročila, da bi lahko država članica, ki je določila strožje pogoje za izdajo vozniškega dovoljenja, določila stopnjo zahtev, ki bi jo morale druge države članice spoštovati, da bi bilo vozniško dovoljenje, izdano v zadnjenavedenih, priznano na njenem ozemlju.

57 Glede tega je treba opozoriti, da če bi se lahko država članica sklicevala na svoje nacionalne določbe, da bi neomejeno nasprotovala priznanju veljavnosti dovoljenja, ki ga je izdala druga država članica, bi bilo s tem zanikano načelo vzajemnega priznavanja vozniških dovoljenj, ki je temelj sistema, uvedenega z Direktivo 91/439 (glej v tem smislu sodbo z dne 29. aprila 2004 v zadevi Kapper, C-476/01, Recueil, str. I-5205, točka 77, in sklep z dne 28. septembra 2006 v zadevi Kremer, C-340/05, točka 30).

58 Iz vsega zgoraj navedenega je razvidno, da zavrnitve izdaje prvega vozniškega dovoljenja ni mogoče primerjati s primeri iz člena 8(2) in (4) Direktive 91/439 in člena 11(4), drugi pododstavek, Direktive 2006/126, v katerih lahko država članica zavrne priznanje vozniškega dovoljenja, ki ga je izdala druga država članica.

59 Glede na to je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba določbe členov 1(2) ter 8(2) in (4) Direktive 91/439 ter členov 2(1) in 11(4) Direktive 2006/126 razlagati tako, da nasprotujejo ureditvi države članice gostiteljice, ki tej omogoča, da na svojem ozemlju zavrne priznanje vozniškega dovoljenja, ki ga je izdala druga država članica, če za imetnika vozniškega dovoljenja v tej državi članici gostiteljici ni veljal noben ukrep v smislu člena 8(4) Direktive 91/439 ali člena 11(4), drugi

pododstavek, Direktive 2006/126, ampak mu je zadnjenavedena država zavrnila izdajo prvega vozniškega dovoljenja, ker ni izpolnjeval pogojev glede telesne in duševne zmožnosti za varno vožnjo motornega vozila v skladu z ureditvijo te države članice.

Drugo in tretje vprašanje

60 Predložitveno sodišče z drugim in tretjim vprašanjem, ki ju je treba obravnavati skupaj, v bistvu sprašuje, ali je treba določbe členov 1(2) ter 8(2) in (4) Direktive 91/439 ter členov 2(1) in 11(4) Direktive 2006/126 razlagati tako, da nasprotujejo tudi zavrnitvi priznanja, kakršna je navedena v prejšnji točki, kadar bi bilo poleg tega na podlagi informacij, ki jih je posredovala država članica izdajateljica, ne neposredno, temveč samo posredno, v obliki sporočil, ki izvirajo iz države izdajateljice in tretjih oseb, ki se opirajo na take informacije, zlasti veleposlaništva države članice gostiteljice v državi članici izdajateljici, ugotovljeno, da imetnik spornega vozniškega dovoljenja ob izdaji tega dovoljenja ni izpolnjeval pogoja običajnega prebivališča v smislu člena 7(1)(b) Direktive 91/430 ali člena 7(1)(e) Direktive 2006/126, in kadar so bili formalni pogoji za njegovo izdajo v državi članici izdajateljici sicer izpolnjeni, vendar je bilo ugotovljeno, da je navedeni imetnik prebival v tej državi članici le zaradi pridobitve tega vozniškega dovoljenja.

61 Opozoriti je treba, da lahko, kot navaja nemška vlada, neupoštevanje pogoja običajnega prebivališča v smislu člena 7(1)(b) Direktive 91/439 že samo po sebi upravičuje, da država članica zavrne priznanje vozniškega dovoljenja, ki ga je izdala druga država članica (glej sodbo z dne 13. oktobra 2011 v zadevi Apelt, C-224/10, ZOdl., str. I-9601, točka 34).

62 Iz ustaljene sodne prakse Sodišča namreč izhaja, da členi 1(2), 7(1)(b) ter 8(2) in (4) Direktive 91/439 ne nasprotujejo temu, da država članica gostiteljica na svojem ozemlju zavrne priznanje vozniškega dovoljenja, ki ga je izdala druga država članica, če je na podlagi navedb v samem vozniškem dovoljenju ali drugih nespornih informacij države članice izdajateljice – in ne na podlagi informacij države članice gostiteljice – ugotovljeno, da pogoj prebivališča, določen v členu 7(1)(b) navedene direktive, ni bil izpolnjen (glej v tem smislu zgoraj navedeni sodbi Wiedemann in Funk, točka 72, ter Grasser, točka 33).

63 Kot je Sodišče že odločilo v točki 33 zgoraj navedene sodbe Grasser, to, da v državi članici gostiteljici za imetnika tega dovoljenja ni veljal noben ukrep v smislu člena 8(2) navedene direktive, glede tega ni pomembno.

64 Zgornje ugotovitve je v zvezi z neupoštevanjem pogoja običajnega prebivališča mogoče uporabiti za člena 2(1) in 11(4) Direktive 2006/126.

65 Kot izhaja iz točke 46 te sodbe, te izjeme od obveznosti priznanja vozniških dovoljenj, izdanih v državah članicah, brez formalnosti, s katerimi se načelo vzajemnega priznavanja vozniških dovoljenj usklajuje z načelom varnosti v cestnem prometu, namreč ni mogoče razlagati široko, ne da bi se izničilo bistvo načela vzajemnega priznavanja (glej v tem smislu zgoraj navedeni sklep Wierer, točka 52).

66 Seznam virov informacij, kot je naveden v točki 62 te sodbe, na katerih lahko država članica gostiteljica utemelji zavrnitev priznanja vozniškega dovoljenja, izdanega v drugi državi članici, brez medsebojne pomoči ali izmenjave podatkov, kakor določata člen 12(3) Direktive 91/439 in člen 15 Direktive 2006/126, je torej omejen in izčrpen (glej v tem smislu zgoraj navedeni sklep Wierer, točka 53).

67 Da bi bilo mogoče informacijo opredeliti kot nesporno informacijo, ki izvira iz države članice izdajateljice in ki potrjuje, da imetnik vozniškega dovoljenja ob izdaji vozniškega dovoljenja ni imel prebivališča v tej državi članici, mora prihajati od pristojnega organa navedene države članice.

68 V postopku v glavni stvari iz zgoraj navedenega izhaja, da če imajo nemški organi nesporne informacije čeških organov, ki potrjujejo, da B. Akyüz takrat, ko mu je ta država članica izdala vozniško dovoljenje, ni imel običajnega prebivališča na ozemlju Češke republike, mu lahko upravičeno zavrnejo priznanje tega dovoljenja. Načelo vzajemnega priznavanja nasprotuje zavrnitvi, ki bi temeljila na kakršnihkoli drugih informacijah (glej v tem smislu zgoraj navedeni sklep Wierer, točka 59).

69 V zvezi s tem ni izključeno, da informacij, pridobljenih od organov registra prebivalstva države članice izdajateljice, ne bi bilo mogoče šteti za take informacije (zgoraj navedeni sklep Wierer, točka 61).

70 Nasprotno pa pojasnil ali informacij, ki jih je imetnik dovoljenja v okviru obveznosti sodelovanja, ki jo nalaga nacionalno pravo države članice gostiteljice, navedel v upravnem ali sodnem postopku, ni mogoče opredeliti kot nesporne informacije, ki izvirajo iz države članice izdajateljice in potrjujejo, da imetnik ob izdaji vozniškega dovoljenja ni imel običajnega prebivališča v tej državi članici (zgoraj navedeni sklep Wierer, točka 54).

71 To, da država članica izdajateljica pristojnim organom države članice gostiteljice informacij ni posredovala neposredno, temveč samo posredno, v obliki sporočil tretjih oseb, sama po sebi ni taka, da ne bi bilo mogoče šteti, da te informacije izvirajo iz države članice izdajateljice, saj so jih dali organi te države.

72 Torej, kot zatrjujeta nemška vlada in v bistvu Komisija, samo zato, ker pristojni organi države članice gostiteljice, zato da bi pridobili take informacije pri pristojnih organih države članice izdajateljice, vključijo svoje predstavništvo v državi članici izdajateljici, ni mogoče izključiti, da se za te informacije šteje, da izvirajo iz te države.

73 Predložitveno sodišče mora preveriti, ali je mogoče informacije, ki so pridobljene v okoliščinah, kakršne so te v postopku v glavni stvari, opredeliti kot informacije, ki izvirajo iz države članice izdajateljice.

74 Kadar je to potrebno, mora navedeno sodišče navedene informacije tudi oceniti in presoditi, ali pomenijo nesporne informacije, ki potrjujejo, da imetnik vozniškega dovoljenja ob izdaji vozniškega dovoljenja ni imel običajnega prebivališča na ozemlju države članice izdajateljice.

75 Predložitveno sodišče lahko v okviru navedene presoje informacij, ki izvirajo iz države članice izdajateljice, upošteva vse okoliščine spora, ki mu je bil predložen. Upošteva lahko zlasti možnost, da je iz informacij, ki izvirajo iz države članice izdajateljice, razvidno, da je bil imetnik vozniškega dovoljenja na ozemlju te države članice le kratko obdobje in da je imel na njenem ozemlju zgolj fiktivno prebivališče samo zato, da bi se izognil uporabi strožjih pogojev za izdajo vozniškega dovoljenja v državi članici, v kateri je dejansko prebival.

76 Vendar je treba poudariti, da ker je imetnik vozniškega dovoljenja lahko uresničeval pravico do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, ki je državljanom Unije podeljena s členom 21(1) PDEU in priznana z direktivama 91/439 in 2006/126, to, da je imel prebivališče v zadevni državi članici, zato da bi se zanj uporabljala manj stroga ureditev glede pogojev za izdajo vozniškega dovoljenja v državi članici (glej po analogiji sodbo z dne 9. marca 1999 v zadevi Centros, C-212/97, Recueil, str. I-1459, točka 27), samo po sebi ne dokazuje nespoštovanja pogoja običajnega prebivališča, določenega v členih 7(1)(b) in 7(1)(e) teh direktiv, kar upravičuje, da država članica zavrne priznanje vozniškega dovoljenja, ki ga je izdala druga država članica.

77 Glede na to je treba na drugo in tretje vprašanje odgovoriti, da je treba določbe členov 1(2) ter 8(2) in (4) Direktive 91/439 v povezavi z določbami členov 2(1) in 11(4) Direktive 2006/126 razlagati tako, da ne nasprotujejo ureditvi države članice gostiteljice, ki tej omogoča, da na svojem ozemlju zavrne priznanje vozniškega dovoljenja, ki je bilo izdano v drugi državi članici, če je bilo na podlagi nespornih informacij, ki izvirajo iz države članice izdajateljice, dokazano, da imetnik vozniškega dovoljenja ob izdaji tega dovoljenja ni izpolnjeval pogoja običajnega prebivališča, določenega

v členu 7(1)(b) Direktive 91/439 in členu 7(1)(e) Direktive 2006/126. V zvezi s tem to, da država članica izdajateljica pristojnim organom države članice gostiteljice informacij ni posredovala neposredno, temveč samo posredno, v obliki sporočil tretjih oseb, sama po sebi ni taka, da ne bi bilo mogoče šteti, da te informacije izvirajo iz države članice izdajateljice, saj so jih dali organi te države članice. Predložitveno sodišče mora preveriti, ali je mogoče informacije, ki so pridobljene v okoliščinah, kakršne so te v postopku v glavni stvari, opredeliti kot informacije, ki izvirajo iz države članice izdajateljice, in kadar je to potrebno, ob upoštevanju vseh okoliščin spora, s katerimi je bilo seznanjeno, navedene informacije oceniti in presoditi, ali pomenijo nesporne informacije, ki potrjujejo, da imetnik vozniškega dovoljenja ob izdaji vozniškega dovoljenja ni imel običajnega prebivališča na ozemlju zadnjenavedene države članice.

Stroški

78 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov

je Sodišče (drugi senat)

razsodilo:

1. **Določbe členov 1(2) ter 8(2) in (4) Direktive Sveta 91/439/EGS z dne 29. julija 1991 o vozniških dovoljenjih v povezavi z določbami členov 2(1) in 11(4) Direktive 2006/126/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. decembra 2006 o vozniških dovoljenjih je treba razlagati tako, da nasprotujejo ureditvi države članice gostiteljice, ki tej omogoča, da na svojem ozemlju zavrne priznanje vozniškega dovoljenja, ki ga je izdala druga država članica, če za imetnika vozniškega dovoljenja ni veljal noben ukrep v smislu člena 8(4) Direktive 91/439 ali člena 11(4), drugi pododstavek, Direktive 2006/126, ampak mu je zadnjenavedena država članica zavrnila izdajo prvega vozniškega dovoljenja, ker ni izpolnjeval pogojev glede telesne in duševne zmožnosti za varno vožnjo motornega vozila v skladu z ureditvijo te države članice.**

2. **Navedene določbe je treba razlagati tako, da ne nasprotujejo ureditvi države članice gostiteljice, ki tej omogoča, da na svojem ozemlju zavrne priznanje vozniškega dovoljenja, ki je bilo izdano v drugi državi članici, če je bilo na podlagi nespornih informacij, ki izvirajo iz države članice izdajateljice, dokazano, da imetnik vozniškega dovoljenja ob izdaji tega dovoljenja ni izpolnjeval pogoja običajnega prebivališča, določenega v členu 7(1)(b) Direktive 91/439 in členu 7(1)(e) Direktive 2006/126. V zvezi s tem to, da država članica izdajateljica pristojnim organom države članice gostiteljice informacij ni posredovala neposredno, temveč samo posredno, v obliki sporočil tretjih oseb, sama po sebi ni taka, da ne bi bilo mogoče šteti, da te informacije izvirajo iz države članice izdajateljice, saj so jih dali organi te države članice. Predložitveno sodišče mora preveriti, ali je mogoče informacije, ki so pridobljene v okoliščinah, kakršne so te v postopku v glavni stvari, opredeliti kot informacije, ki izvirajo iz države članice izdajateljice, in kadar je to potrebno, ob upoštevanju vseh okoliščin spora, s katerimi je bilo seznanjeno, navedene informacije oceniti in presoditi, ali pomenijo nesporne informacije, ki potrjujejo, da imetnik vozniškega dovoljenja ob izdaji vozniškega dovoljenja ni imel običajnega prebivališča na ozemlju države članice izdajateljice.**

Podpisi